

Václav Cvrček

Ústav Českého národního korpusu FF UK
Panská 890/7, 110 00 Praha 1
e-mail: vaclav.cvrcek@ff.cuni.cz
tel.: 221 619 846

Datum narození: 20. ledna 1981
Místo narození: Liberec
Stav: ženatý

Dosažené vzdělání a akademické hodnosti

Doc. Český jazyk, FF UK, 2013

Habilitační práce: *Kvantitativní analýza kontextu*

Ph.D. Matematická lingvistika (korpusová větev), FF UK, 2008

D disertační práce: *Teorie intervencí a Koncept minimální intervence*

školitel: Prof. PhDr. Petr Sgall, DrSc.

Mgr. Český jazyk a literatura; Lingvistika a fonetika, FF UK, 2004

Diplomová práce: *Vývoj polemických názorů na kodifikaci češtiny po roce 1945*

vedoucí: Prof. PhDr. František Čermák, DrSc.

Pracovní zkušenosti

Proděkan pro vědu a výzkum

FF UK

2017–2018

Praha

Zástupce ředitele ústavu

Ústav Českého národního korpusu, FF UK

2/2016–současnost

Praha

Ředitel ústavu

Ústav Českého národního korpusu, FF UK

2/2013–2/2016

Praha

Akademický pracovník

Ústav Českého národního korpusu, FF UK

2006–současnost

Praha

Výzkumné okruhy: budování korpusů, metodologie korpusového výzkumu, morfologie, kvantitativní lingvistika, kolokace, jazyková variabilita

Hostující vědec, lektor

Department of Slavic Languages

Brown University

Výuka češtiny jako cizího jazyka (pokročilí), korpusová kvantitativní analýza kontextu

8/2011–6/2012

Providence, USA

Učitel českého jazyka a literatury

Trójské gymnázium Svatopluka Čecha

Výuka českého jazyka a literatury na střední škole.

2005–2006

Praha

Publikační činnost

Monografie a rozsáhlejší publikace:

- Fidler, M. – Cvrček, V. (eds): *Taming the Corpus. From Inflection and Lexis to Interpretation*. Springer. Cham 2018.
- Cvrček, V.: *Kvantitativní analýza kontextu*. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 2013.
- Cvrček, V. et al.: *Mluvnice současné češtiny*. Karolinum. Praha 2010.
- Čermák, F. – Cvrček, V. – Schmiedtová, V. (eds): *Slovník komunistické totality*. NLN. Praha 2010.
- Bartoň, T. – Cvrček, V. et al.: *Statistiky češtiny*. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 2009.
- Čermák, F. – Cvrček, V. (eds): *Slovník Bohumila Hrabala*. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 2009.
- Cvrček, V.: *Regulace jazyka a Koncept minimální intervence*. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 2008.
- Čermák, F. (ed.): *Slovník Karla Čapka*. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 2007.
- Cvrček, V.: *Teorie jazykové kultury po roce 1945*. Karolinum. Praha 2006.
- Gladkova, H. – Cvrček, V. (eds) (2006): *Sociální aspekty spisovných jazyků slovanských*. Acta Slavica et Baltica VI. FF UK. Praha.

Články v časopisech a sbornících, kapitoly v knihách (výběr):

- Cvrček, V. – Fidler, M.: More than keywords: Discourse prominence analysis of the Russian Web portal Sputnik Czech Republic. In: Berrocal, M. – Salamurović, A. (eds): *Political Discourse in Central, Eastern and Balkan Europe*. John Benjamins. 2019 (s. 93–117).
- Cvrček, V. – Komrsková, Z. – Lukeš, D. – Poukarová, P. – Řehořková, A. – Zasina, A.J.: From extra- to intratextual characteristics: Charting the space of variation in Czech through MDA. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*. 2018. DOI: 10.1515/cllt-2018-0020
- Cvrček, V. – Fidler, M.: Introduction. In: Fidler, M. – Cvrček, V. (eds): *Taming the Corpus. From Inflection and Lexis to Interpretation*. Springer. Cham 2018. (s. 1–8).
- Fidler, M. – Cvrček, V.: Going Beyond “Aboutness”: A Quantitative Analysis of Sputnik Czech Republic. In: Fidler, M. – Cvrček, V. (eds): *Taming the Corpus. From Inflection and Lexis to Interpretation*. Springer, Cham 2018 (s. 195–225).
- Cvrček, V. – Komrsková, Z. – Lukeš, D. – Poukarová, P. – Řehořková, A. – Zasina, A. J.: Variabilita češtiny: multidimenzionální analýza. *Slovo a slovesnost* 79, 2018, (s. 293–321).
- Cvrček, V. – Komrsková, Z. – Lukeš, D.: Rozsah Registrované Variability Textů. In Kučera, D. et al. Výzkum CPACT: Komputační Psycholingvistická Analýza Českého Textu. České Budějovice: Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. 2018, (s. 153–172).
- Fidler, M. – Cvrček, V.: Keymorph analysis, or how morphosyntax informs discourse. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*. 2017. DOI: 10.1515/cllt-2016-0073
- Cvrček, V.: Paradigmatické korpusové dotazy a moderní diachronie. In: Stluka, M., Škrabal, M. (eds): *Lifka a czban – Sborník příspěvků k 70. narozeninám prof. Karla Kučery*. NLN. Praha 2017, (s. 117–129).
- Cvrček, V. – Fidler, M.: Probing Aspectual Context with Keyword Analysis. In: Makarova, A., Disckey, S., Divjak, D. (eds): *Each Venture a New Beginning /Studies in Honour of Laura A. Janda/*. Slavica: Bloomington, Indiana, 2017. (s. 279–298).
- Cvrček, V.: Jazykový standard: teorie a praxe na začátku 21. století na příkladu mluvnice češtiny. In: M. Nekula – K. Šichová (eds): *Variety češtiny a čeština jako cizí jazyk*. Akropolis. Praha. (s. 23–56).
- Cvrček, V. – Čermáková, A. – Křen, M.: Nová koncepce synchronních korpusů psané češtiny. *Slovo a slovesnost* 77, 2016, (s. 83–101).
- Křen, M. – Cvrček, V. et al.: SYN2015: Representative Corpus of Contemporary Written Czech. In: *Proceedings of the Tenth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'16)*. Portorož: ELRA, 2016, (s. 2522–2528).
- Fidler, M. – Cvrček, V.: A Data-Driven Analysis of Reader Viewpoints: Reconstructing the Historical Reader Using Keyword Analysis. *Journal of Slavic Linguistics* 23(2), 2015, (s. 197–239).

Václav Cvrček

- Cvrček, V. – Chlumská, L.: Simplification in translated Czech: a new approach to type-token ratio. *Russian linguistics* 39/3, 2015 (s. 309–325).
- Cvrček, V. – Václavík, J.: Jednoznačnost a kontext. Kvantitativní studie. *Korpus – gramatika – axiologie* 11, 2015, (s. 28–41).
- Cvrček, V.: Kvantitativní určení lexikálního jádra jazyka. *Časopis pro moderní filologii*, 96/1, 2014. (s. 9–26).
- Cvrček, V. – Kodýtek, V.: Ke klasifikaci morfologických variant. *Slovo a slovesnost* 74. 2013, (s. 139–145).
- Cvrček, V. – Vondříčka, P.: Nástroj pro slovotvornou analýzu jazykového korpusu. In: Klímová, J. (ed.): *Gramatika a korpus 2012*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013.
- Kováříková, D. – Chlumská, L. – Cvrček, V.: What belongs in a dictionary? The Example of Negation in Czech. In: Ruth Vatvedt Fjeld – Julie Matilde Torjusen (eds): *Proceedings of the 15th EURALEX International Congress. 7-11 August 2012*. Department of Linguistics and Scandinavian Studies, University of Oslo. Oslo.
- Cvrček, V.: *Conditio sine qua non*: východiska a možnosti při hledání konsenzu o jazykové regulaci. *Slovo a slovesnost* 73/2, 2012 (s. 103–134).
- Cvrček, V.: Kontextová analýza a systém slovních druhů. *Korpus – gramatika – axiologie* 3/2011, (s. 6–32).
- Cvrček, V. – Kovářková, D.: Možnosti a meze korpusové lingvistiky. *Naše řeč* 94/3. 2011, (s. 113–133).
- Cvrček, V. – Vondříčka, P.: Výzkum variability v korpusech češtiny. In: F. Čermák (ed.): *Korpusová lingvistika Praha 2011 – 2. Výzkum a výstavba korpusů*. NLN. Praha, 2011 (s. 184–195).
- Cvrček, V. – Čermák, F. – Chlumská, L. – Mácha, J.: Lexikon korpusu Orální historie (Příběhy). *Korpus – gramatika – axiologie* 4, 2011, (s. 3–26).
- Cvrček, V.: A Contextual Approach to Parts of Speech. In: Čermák, F. – Corness, P. – Klégr, A. (eds): *InterCorp: Exploring a Multilingual Corpus*. NLN. Praha 2010, (s. 190–204)
- Čermák, F. – Cvrček, V.: Author Dictionaries Revisited: Dictionary of Bohumil Hrabal. In: Dykstra, A. – Schoonheim, T. (eds): *Proceedings of the XIV. Euralex International Congress*, Fryske Akademy Afûk, Ljouwert 2010, (s. 592–598).
- Šrajerová, D. – Kovář, O. – Cvrček, V.: Automatic Term Recognition Based on Data-mining Techniques. *CSIE 2009 vol. 4* (2009 WRI World Congress on Computer Science and Information Engineering). World Research Institutes, (s. 453–457).
- Cvrček, V.: Morfologická paradigmatica a korpus. In: F. Štícha – M. Fried (eds): *Gramatika a korpus 2007/Grammar and Corpora 2007*. Academia 2008, (s. 151–160).
- Cvrček, V.: Koncept minimální intervence. *Slovo a slovesnost* 69. 2008, (s. 284–292).
- Cvrček, V.: Rysy mluvenosti s použitím Bayesova teorému. In: Koprivová, M. – Wavlawičová, M. (eds): *Čeština v mluveném korpusu*. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 2008, (s. 49–62).

Editorství kolektivních publikací:

- Fidler, M. – Cvrček, V. (eds): *Taming the Corpus. From Inflection and Lexis to Interpretation*. Springer. Cham 2018.
- Petkevič, V. – Adamovičová, A. – Cvrček, V. (eds): *Radost z jazyků – Sborník příspěvků k 75. narozeninám prof. Františka Čermáka*. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 2014.
- Gladkova, H. – Cvrček, V. (eds): *Sociální aspekty spisovných jazyků slovanských*. Sborník příspěvků ze zasedání Komise pro spisovné slovanské jazyky při MKS Praha, 16. a 17. září 2005. Acta Slavica et Baltica VI. Univerzita Karlova v Praze – Filozofická fakulta, Euroslavica Praha 2006.

Podíl na tvorbě korpusů:

- Křen, M. – Cvrček, V. – Čapka, T. – Čermáková, A. – Hnátková, M. – Chlumská, L. – Jelínek, T. – Kovářiková, D. – Petkevič, V. – Procházka, P. – Skoumalová, H. – Škrabal, M. – Truneček, P. – Vondříčka, P. – Zasina, A.: *Korpus SYN, verze 4*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2016.
- Křen, M. – Cvrček, V. – Čapka, T. – Čermáková, A. – Hnátková, M. – Chlumská, L. – Jelínek, T. – Kovářiková, D. – Petkevič, V. – Procházka, P. – Skoumalová, H. – Škrabal, M. – Truneček, P. – Vondříčka, P. – Zasina, A.: *SYN2015: reprezentativní korpus psané češtiny*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2015.
- Cvrček, V. – Truneček, P. – Horký, V.: *SPEECHES: korpus prezidentských projevů*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2015.
- Cvrček, V. – Kovářiková, D. – Mácha, J. – Křen, M.: *LINK: korpus odborných lingvistických textů*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2011.
- Křen, M. – Bartoň, T. – Cvrček, V. – Hnátková, M. – Jelínek, T. – Koček, J. – Novotná, R. – Petkevič, V. – Procházka, P. – Schmiedtová, V. – Skoumalová, H.: *SYN2010: žánrově vyvážený korpus psané češtiny*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2010.
- Skoumalová, H. – Bartoň, T. – Cvrček, V. – Hnátková, M. – Koček, J.: *TOTALITA: korpus jazyka totality*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2010.

Software pro práci s korpusem:

- KWords*, 2013 – aplikace pro analýzu klíčových slov v textech, viz <http://kwords.korpus.cz>
- Morfio*, 2012 – analyzátor slovtvorných paradigmat a jejich produktivity v korpusech ČNK, viz <http://morfio.korpus.cz>
- SyD*, 2011 – nástroj pro výzkum synchronní i diachronní variantnosti v jazyce, porovnávání konkurenčních prostředků, viz <http://syd.korpus.cz>

Popularizace a zprávy:

- Cvrček, V. – Cvrčková Porkertová, L.: *Velký slovník rýmů*. Nakladatelství Lidové noviny. Praha 2011.
- Cvrček, V.: *Co je v ČNK nového II*. Korpus – gramatika – axiologie 7, 2013, (s. 95–97).
- Cvrček, V.: *Co je v ČNK nového I*. Korpus – gramatika – axiologie 4, 2011, (s. 93–94).
- Cvrček, V.: *Dictionary of Bohumil Hrabal (F. Čermák, V. Cvrček eds)*. Glottotheory 3/1. 2010, (s. 110–111).
- Cvrček, V.: *Dictionary of Karel Čapek (ed. F. Čermák)*. Glottotheory 1. 2008, (s. 99–100).
- Cvrček, V.: *Dlouholetý spor o jazykovou regulaci*. Vesmír 2008/8, (s. 590).
- Cvrček, V.: *K osudu knihy Nechte svůj jazyk na pokoji!* Vesmír 2008/9, (s. 636).
- Cvrček, V.: *Co jsou vlastně jazykové „chyby“?* Vesmír 2008/10, (s. 729).
- Cvrček, V.: *Je jazyková regulace potřeba?* Vesmír 2008/11, (s. 811).
- Cvrček, V.: *O svobodě a odpovědnosti v jazyce*. Vesmír 2009/1, (s. 62–63).

Výuka – semináře a přednášky od roku 2015

- Korpusová lingvistika – úvod* (seminář pro filologické obory FF UK)
- Český jazyk a korpus* (seminář zaměřený primárně na bohemisty FF UK)
- Teoretické základy statistického vyhodnocování jazykových dat v R* (pro studenty filologických oborů, vyučován ve spolupráci s dr. S. Cinkovou, MFF UK)
- Seminář ze statistického vyhodnocování jazykových dat v R* (pro studenty filologických oborů, vyučován ve spolupráci s dr. S. Cinkovou, MFF UK)
- podíl na výuce doktorandského semináře *Korpusová lingvistika – teorie a praxe*
- Úvod do lingvistiky pro informatiky* (přednáška pro studenty FIT ČVUT)

Účast na grantech

Jako hlavní řešitel/koordinátor:

Projekty velkých infrastruktur: *Český národní korpus*, LM2015044, 2016–2019.

koordinátor PROGRES *Český národní korpus*.

koordinátor PRVOUK P11 *Český národní korpus* (v období 2013–2016).

Jako člen řešitelského týmu:

DigiLing: Trans-European e-Learning Hub for Digital Linguistics (Lead Partner: University of Ljubljana),
Erasmus+ KA2-HE-03/16, 2016–2019.

Mezi slovníkem a gramatikou, Grant GAČR, GA16-07473S, 2016–2018.

Projekty velkých infrastruktur: *Český národní korpus*, LM2011023, 2012–2016.

Český národní korpus a korpusy dalších jazyků, VZ MSM 0021620823, 2005–2011.

*Instituce v životních příbězích. Víceúrovňová srovnávací analýza biografických vyprávění tří skupin
aktérů české společnosti 2. poloviny 20. století*, Grant GAČR P404/10/0790, 2010–2012.

Ocenění a členství v organizacích

Fulbright Visiting Scholar Program (Brown University 8/2011 – 5/2012)

člen Pražského lingvistického kroužku, od roku 2005

člen AATSEEL – American Association of Teachers of Slavic and East European Languages (od roku
2011)

člen IATC – International Association of Teachers of Czech (od roku 2011)

člen redakční rady časopisu *Korpus – gramatika – axiologie*

člen redakční rady časopisu *Slovenščina 2.0*